

Anàlisi econòmic de 8 pobles del voltant de l'Eramprunyà el

1879

Estudi sobre l'estat social i econòmic de Begues, Olesa de Bonesvalls, Sant Boi de Llobregat, Sant Climent de Llobregat, Santa Coloma de Cervelló, Sant Vicens dels Horts, Torrelles i Viladecans durant la dècada del 1870

Guillem Martí
i Jordi Martí

Nota:

Aquest estudi és la síntesis d'un document amb data del 18 de desembre de 1879 i signat per l'alcalde de Sant Boi de Llobregat Miquel Jané Roig. Es tracta d'una investigació sobre els pobles de l'entorn de Sant Boi que pretenia remarcar el potencial econòmic de la zona. El motiu era persuadir al govern perquè construís al seu poble una estació de la línia de ferrocarril que connectaria Valls, Vilanova i Barcelona poc temps després.

Es tracta d'un document dotat de nombroses taules numèriques i diversos apunts i observacions sobre aquestes. Com és d'esperar hi ha certa nomenclatura i estructura pròpia de l'època. He procurat respectar-la sempre que no perjudiqués la comprensió de les dades, reproduint per exemple els noms originals dels pobles que apareixen en l'estudi.

Introducció

La dècada de 1870 va ser una època convulsa a tot Europa. En plena Segona Revolució Industrial, la guerra francoprussiana feia caure Napoleó III i es declarava la Tercera República francesa, el Regne d'Itàlia s'annexionava els Estat Pontificis, s'estrenava l'Aïda de Verdi al Caire, es proclama la Primera República espanyola després d'abdicar Amadeu de Savoia i Graham Bell patentava el telèfon.

Però com era aleshores el Baix Llobregat? Què sabem dels nostres pobles durant aquell temps? Ja existien tots els pobles que coneixem actualment? Com s'hi vivia? A què es dedicava la gent?

Durant aquells anys es va construir la línia de ferrocarril que encadenaria Valls, Vilanova i Barcelona. El ferrocarril era una gran novetat a la península, que va comptar amb la seva primera via el 1848 enllaçant Barcelona i Mataró. El tren era una eina de vital importància pel comerç i la dinamització social, i com és d'esperar cap municipi volia perdre l'oportunitat de tenir una estació. Aquest va ser el cas de Sant Boi de Llobregat, que va fer un rigorós estudi sobre els pobles del seu entorn per tal de persuadir el govern perquè els concedís una estació. És aquest estudi el que ens permet conèixer de forma molt precisa la realitat dels vuit pobles de l'entorn de Sant Boi de Llobregat durant la dècada del 1870.

Població i mitjans de transport

En primer lloc se'ns ofereix una graella a partir de la qual podem conèixer el nombre d'habitants de cada poble i els mitjans de transport dels quals es disposa:

Pueblos	Vecinos	Habitantes	Movim. Anual de viaj.	Carros de toda clase	Caballerias	
					Mayores	Menores
Sn. Baudilio de Llobregat	974	4432	68031	300	350	80
Viladecans	264	1200	18420	157	122	20
Sn. Clemente de Llobregat	272	1236	18973	100	110	60
Olesa de Bonesvalls	160	728	5110	15	28	40
Santa Coloma	77	350	5372	30	70	10
Begas	198	900	13815	12	18	100
Torrellas	128	582	8101	20	40	60
Sn. Vicente dels horts	484	2200	33770	80	140	20
Totales	2557	11628	171592	714	878	390

Podem comprovar com Sant Boi era, i de molt, el poble amb més habitants de la zona. De fet ell tot sol ja representava el 38,11% de la població dels voltants, seguit de Sant Vicenç dels Horts, que representava un 18,91% i Sant Climent de Llobregat amb un 10,62%.

D'aquesta taula també deduïm que en cada llar (o veïnatge) hi vivien una mitjana de 4,5 persones. Observem que per cada persona hi havia de mitjana uns 15 desplaçaments anuals fora del poble. Hi havia una cavalleria per cada 7 o 10 habitants depenent del poble, cosa que fa patent el luxe que representava en aquella època d'un mitjà de transport. I és senzill adonar-se que un carro de qualsevol tipus encara era més rar que una cavalleria.

De fet, fer viatges en carro fins a Barcelona era un dels grans negocis de la regió. Recordem que el cotxe amb motor de combustió interna de gasolina no l'inventaria Karl Benz fins el 1885, i per descomptat encara distava molt del que entenem avui per automòbil. Aleshores per arribar a Barcelona sortien des de Sant Boi tres cotxes (de cavalls) que feien dos viatges diaris, organitzats per Pablo Puig i Pablo Juliá. De Sant Boi

fins l'estació de tren de Cornellà sortien dues tartanes cada dilluns. Sortint de Viladecans i passant per Sant Boi per arribar a Barcelona viatjaven tres cotxes que feien sis viatges diaris organitzats per Miernau i Monmañy. L'estació de tren de Cornellà era part de la línia Tarragona-Barcelona i facturava diàriament 50 bitllets per arribar fins la Ciutat Comtal a viatgers provinents de Sant Boi.

Endevinem doncs una certa circulació de persones i mercaderies entre la zona estudiada i Barcelona, totes elles canalitzades a través de Cornellà i Sant Boi. Això vol dir que la resta de transports per arribar des d'altres pobles fins a Viladecans, Sant Boi o directament Cornellà eren particulars o no suficientment importants com per contemplar-los en l'estudi. Per tant el comerç entre aquesta regió del Baix Llobregat i Barcelona era difícil i escàs.

Comparativa de població entre 1870 i l'actualitat

Els presentem una taula amb el nombre de població actual dels municipis estudiats. El primer que salta a la vista és l'enorme creixement demogràfic del 1620% en uns 140 anys, que representa una mitjana de 11,6% anual. Ens adonem també que després de tants anys la proporció d'habitants de cada poble respecte la població de tota la zona ha variat de forma significativa.

Pobles	Habitants dècada 1870	Habitants actual	Vilatans/ Població de la zona en la dècada 1870	Vilatans/ Població de la zona en l'actualitat.	Creixement de la població	Creixement percentual de la població
Sant Boi de Llobregat	4432	83181	38,11%	41,57%	78749	1776,83%
Viladecans	1200	65071	10,32%	32,52%	63871	5322,58%
Sant Climent de Llobregat	1236	3631	10,63%	1,81%	2395	193,77%
Olesa de Bonesvalls	728	455	6,26%	0,23%	-273	-37,50%
Santa Coloma de Cervelló	350	7845	3,01%	3,92%	7495	2141,43%
Begues	900	6348	7,74%	3,17%	5448	605,33%
Torrelles	582	5526	5,01%	2,76%	4944	849,48%
Sant Vicenç dels Horts	2200	28024	18,92%	14,01%	25824	1173,82%
Totals	11628	200081			188453	1620,68%

Sant Boi era el poble més gran i ho segueix sent. Viladecans és el que més ha crescut, sent avui el segon municipi més gran de la zona. La resta de pobles han experimentat creixements notables. Sobta el cas de Sant Climent, que en més d'un segle encara no ha triplicat la seva població. Però la dada que a tots ens ha sorprès és sense dubte la d'Olesa de Bonesvalls que ha tingut un decreixement del 37,5%.

Consums

A continuació, a la pàgina següent, se'ns presenta una taula de consums, tots ells expresats en kilograms.

Aquests valors ens ajuden a comprendre la importància del comerç en aquells temps. Veiem com les poblacions ja distaven molt de ser autosuficients i necessitaven comprar fora del seu municipi gran varietat d'aliments. Per altra banda també ens permet fer grans aproximacions al consum mitjà per habitant de cada producte en cada poble.

Producció agrícola

La taula que segueix és la de l'estat de producció agrícola de cada poble. Trobem algunes referències difícils d'entendre com ara la producció de garrofes a Olesa i a Santa Coloma, on hi ha les paraules "leche" i "idem" respectivament. Més enllà d'aquestes particularitats, que per cert es repetiran pròximament, es tracta d'una taula reveladora.

Aquestes dades són recopilades el 1879, el mateix any en que la filoxera, un insecte paràsit dels ceps va entrar a Catalunya. Els efectes per tot Europa i sobretot a França van ser terribles. Tot i que els Pirineus van fer de barrera natural contenint la plaga, finalment va entrar a Catalunya provocant també una històrica crisi de la vinya.

Així doncs és de suposar que la producció de vi que veiem en aquesta taula de producció agrícola caurà en picat en els anys consecutius per no recuperar-se, ja que molts pagesos van optar per arrencar les seves vinyes mortes i substituir-les per altres cultius.

A finals del Segle XIX i sense un bon sistema de comunicacions els pobles ja havien començat a especialitzar-se en la producció agrícola. Es dedicaven molts recursos a certs productes i s'anava abandonant la dedicació a d'altres.

Consums (en kilograms)

Pueblos	carne	cerdo	vino	aguardiente	aceite	harina	arroz	cebada
Sn. Baudilio de Llobregat	50778	29240	500000	5000	20930	450000	40000	3000
Viladecans	15120	15120	96000	4000	9699	245000	10800	1000
Sn. Clemente de Llobregat	12400	10550	33000	5100	10200	131000	5500	21000
Olesa de Bonesvalls	6200	5225	16500	2500	5100	65500	2250	10500
Santa Coloma	1700	3800	11130	1800	3250	49450	2000	7000
Begas	2640	6058	55250	2000	4226	40000	24000	2000
Torrellas	3960	9116	77310	3000	6332	60000	36000	3000
Sn. Vicente dels horts	12300	11000	34386	5000	10000	140000	6000	20000
Totales	105098	90109	823576	28400	69737	1180950	124550	67500

Pueblos	algarrobas	salvado	jabón	carbón	pesca salada	sal	varios granos y legumbres	totales
Sn. Baudilio de Llobregat	357000	100000	20000	278000	50400	23100	6620	1934068
Viladecans	328000	100000	5250	29400	22176	10920	2240	894725
Sn. Clemente de Llobregat	142000	30000	2100	54150	17500	2700	2900	480100
Olesa de Bonesvalls	71000	15000	1050	27100	8750	1350	1450	239475
Santa Coloma	84000	20000	800	17000	6000	9200	1030	217160
Begas	85000	16000	1600	40220	9240	4620	1200	293054
Torrellas	120000	24000	2400	60110	13320	6930	1800	427278
Sn. Vicente dels horts	252000	60000	2000	54000	18000	2900	3040	630626
Totales	1439000	365000	35200	559980	145386	61720	20280	5116486

Producció agrícola - 1

Pueblos	vino	trigo	aceite	algarrobas	cebada	maiz	habichuelas
Sn. Baudilio de Llobregat	2200000	80410	-	100000	80000	50000	15000
Viladecans	248000	90500	860	140000	175000	-	5000
Sn. Clemente de Llobregat	437500	84000	1100	20000	-	-	-
Olesa de Bonesvalls	375000	64000	47450	leche	-	-	-
Santa Coloma	220000	51000	51000	idem	-	-	-
Begas	250000	84000	760	100000	-	25000	-
Torrellas	437500	20000	-	10000	-	-	-
Sn. Vicente dels horts	700000	100000	-	-	-	-	-
En la memoria a s. Baudilio 15000 horaliza; 800000 paja de cer; 50000 alfalfa; 12000 jergas; 40000 madera para sillas comunes.	-	-	-	-	-	-	-
Totales	5368000	573910	101170	370000	255000	62500	20000

L'especialització va ser un dels factors de més importància en el creixement econòmic occidental dels darrers segles. Quan un poble constata que la seva terra, orientació geogràfica i pagesia era millor treballant un producte que un altre, abandonaven aquell pel qual tenien menys facilitats i es centraven en el que millors resultats els donava. Això feia que respecte aquest producte que cultivaven fossin millors que els seus veïns tot aconseguint majors marges de benefici en la seva comercialització. Però l'especialització també obligava a haver d'importar els productes que s'havien deixat de produir a causa de l'especialització. En definitiva, l'especialització permetia més quantitat de producte a preus més baixos i un creixement del comerç entre els pobles tot millorant així la qualitat de vida de tota la regió.

El 1870, als pobles del Baix Llobregat ja havia començat el procés d'especialització en l'agricultura, però encara li quedava molt recorregut ja que la diversitat i quantitat de productes cultivats en cada poble revela la proximitat d'economies d'autosuficiència.

Producció agrícola - 2

Pueblos	varios granos	leñas y maderas	carbon	ajos y cebollas	patatas	frutas	totales
Sn. Baudilio de Llobregat	60000	-	-	-	20000	10000000	12615410
Viladecans	12000	-	-	-	10000	500000	1181360
Sn. Clemente de Llobregat	-	60000	-	24000	32000	50000	708600
Olesa de Bonesvalls	-	2600000	60000	-	84000	-	3730450
Santa Coloma	10200	180000	100000	-	42000	-	654200
Begas	5000	731000	-	-	-	600000	1773260
Torrellas	-	92000	20000	-	-	20000	599500
Sn. Vicente dels horts	7500	42000	-	-	-	500000	1352500
En la memoria a s. Baudilio 15000 hortaliza; 800000 paja de cer; 50000 alfalfa; 12000 jergas; 40000 madera para sillas comunes.	-	-	-	-	-	-	917000
Totales	94700	3705000	180000	24000	188000	11670000	23532280

Podem trobar en aquesta taula que Sant Boi era una gran productor de vi i blat de moro. Sant Vicenç era el major productor de blat, però en termes relatius a la població veiem que Santa Coloma s'hi havia especialitzat més, doncs mentre Sant Vicenç produïa 45,45 kg per habitant, Sant Coloma en produïa 145,7. Olesa no era un dels pobles més grans, però tot i així tenia la major producció d'oli. Begues, amb 900 habitants, produïa 2.600.000 kg de llenya cada any. Viladecans destacava en la producció d'ordi. Sant Climent era el productor de referència d'alls i cebes, tot i que en la memòria es fa esment de les seves "renombradas cerezas".

Producció industrial

La següent taula és la de producció industrial. Veiem com el poble de Sant Boi, l'autor de l'estudi, es cuida bé de no descuidar-se cap detall sobre la seva producció industrial, mentre que per la resta de pobles la descripció és molt més vague. Cal destacar els 50 telers de Sant Boi i els 5 telers Jacquard de Sant Climent, telers de gran qualitat capaços brodar dissenys complexos sobre les teles.

Pueblos	Numero y clase de establecimientos industriales	vinos para embarque	tejidos de algodón	vinos generosos	harina
	Varias fabricas de pastas para sopa				52000
Sn. Baudilio de Llobregat	Tres hornos de ladrillos y tejas				
	Dos alfarerías				
	Cincuenta telares de mano		58700		
	Un molino harinero				12000
	Una bodega, vinos generosos			320000	
	Veinte y cinco depósitos, vinos para embarques	1280000			
	Dos tonelerías				
Viladecans	4 telares; 2 tonelerías; varios oficios		4200		
Sn. Clemente de Llobregat	5 telares Jacquard; 1 horno de ladrillos; varios oficios		5100		
Olesa de Bonesvalls	3 fabricas aguardiente; varios oficios				
Santa Coloma	Varios oficios				
Torrellas	Varios oficios				
Begas	3 fabricas aguardiente; 1 horno ladrillos; varios oficios				
Sn. Vicente dels Horts	20 telares a mano; 1 molino harinero; 1 horno	182000	19500		11000
totales		1462000	875000	320000	75000

Podem corroborar que fins el 1879 els pobles que estudiem van ser eminentment agrícoles i que la seva producció industrial es limitava a uns pocs establiments que en prou feines arribaven a cobrir les demandes més bàsiques de la zona. Veiem que tota la producció industrial consistia en la producció de barrils (totalment necessaris per guardar-hi el vi), alguns forns de maons i teules i uns pocs telers que en prou feines deuriem cobrir la demanda dels habitants.

Pueblos	Numero y clase de establecimientos industriales	aguardiente	varios	totales
Sn. Baudilio de Llobregat	Varias fabricas de pastas para sopa			52000
	Tres hornos de ladrillos y tejas		178000000	178000000
	Dos alfarerías		2000000	2000000
	Cincuenta telares de mano			58700
	Un molino harinero			12000
	Una bodega, vinos generosos			320000
	Veinte y cinco depósitos, vinos para embarques			1280000
	Dos tonelerías		10000	10000
Viladecans	4 telares; 2 tonelerías; varios oficios		7000	11200
Sn. Clemente de Llobregat	5 telares Jacquard; 1 horno de ladrillos; varios oficios			5100
Olesa de Bonesvalls	3 fabricas aguardiente; varios oficios	87000		87000
Santa Coloma	Varios oficios			
Torrellas	Varios oficios			
Begas	3 fabricas aguardiente; 1 horno ladrillos; varios oficios	199000		199000
Sn. Vicente dels Horts	20 telares a mano; 1 molino harinero; 1 horno			212500
Totales		286000	180017000	182247500

És interessant veure com productes tant propers a l'agricultura com són el vi, els licors o la farina són la principal producció industrial d'aquesta part del Baix Llobregat. Això començaria a canviar pocs anys després gràcies a l'aparició de la Colònia Güell a Santa Coloma.

Exportacions

En la taula que continua se'ns presenta l'exportació dels pobles estudiats. Gràcies a aquesta informació encara podem conèixer millor les característiques de l'especialització que deduïem de les taules de producció. L'exportació, és a dir, allò que es ven fora de l'espai econòmic propi (en aquest cas fora de cada poble), és el que permet obtenir suficients diners com per després poder importar productes que no es produeixen dins el poble. Així doncs les exportacions són una font de riquesa.

Hauria estat de gran utilitat conèixer els preus dels productes que aquí se'ns descriuen, ja que així haguéssim pogut tenir una visió clara de la importància del comerç en cada poble. En lloc d'això se'ns indiquen les quantitats en kg, poc útil per anàlisis econòmics però totalment necessari per estudis de transport de mercaderies, com és el cas.

Pueblos	vino cosecha	aguardiente	algarrobas	vinos generosos	vinos depósitos	cebadas, granos, legumbres	ajos
Sn. Baudilio de Llobregat	1700000			300000	1000000	53380	
Viladecans	152000					174000	
Sn. Clemente de Llobregat	400000					17000	20000
Olesa de Bonesvalls	710000	196000		82550	patatas		1600000
Santa Coloma	208000	85200		21000	idem	3200	100000
Begas	194750		15000				600000
Torrellas	360000						80000
Sn. Vicente dels horts	600000						30000
Totales	4324750	281200	15000	403550	1000000	247580	2430000

Així doncs haurem de fer un petit esforç per intuir la importància dels excedents en la economia local. Els productes que es produeixen en un municipi però que es venen fora, suposen un ingrés. Aquests diners que s'han obtingut es poden destinar a importar altres productes de consum dels que el poble no en produeix suficients, es poden usar per importar productes exòtics com era en aquell temps la xocolata, el cafè, el tabac o la seda, o bé es poden usar per comprar tecnologia. Un exemple clar de compra de tecnologia l'hem vist en la taula anterior on se'ns deia que a Sant Climent hi havia 5 telers Jacquard, de fabricació francesa. Són els excedents en la producció agrícola el que van permetre als petits pobles començar a comptar amb certa indústria i convertir-se així en nuclis urbans generadors de riquesa.

Com podem comprovar, aquest fenomen no va tenir lloc en els pobles que estudiem, o almenys no de forma destacada i general. És gràcies això que aquesta zona geogràfica té una baixa densitat de població en comparació a les grans ciutats que té prop.

Pueblos	ladrillos y tejas	hilados y tejidos	fruta	hortalizas	paja y alfalfa	varios	totales
Sn. Baudilio de Llobregat	20000000	58700	9000000	12000	450000	41000	32615080
Viladecans		4200	500000			7000	837200
Sn. Clemente de Llobregat		5100	50000				492100
Olesa de Bonesvalls	leña y	madera	32900	carbón	47450	leche	2668900
Santa Coloma	idem	idem	83000	idem	51000	idem	551400
Begas	idem	idem	500000				1309750
Torrellas	idem	idem	19000				459000
Sn. Vicente dels horts	idem	idem	450000				1080000
Totales	20000000	68000	10634900	12000	548450	48000	40013430

Tornant a la taula, podem comprovar sorpresos que en més d'un cas les exportacions que aquí se'ns presenten són superiors a la producció agrícola presentada un parell de taules més enrere. Només cal fixar-se que la producció d'all i cebes de la zona era de 24.000kg, tots ells provinents de Sant Climent, mentre que en la present taula trobem que la producció només d'all en tota la zona ja és de 2.430.000kg, 20.000 dels quals produïts a Sant Climent.

Importacions

Després de les exportacions se'ns presenta la taula de les importacions. Tal com s'ha explicat anteriorment, si les exportacions són vendes, és a dir ingressos, les importacions són compres, per tant, despeses. Els pobles importen aquells productes que no han pogut produir per ells mateixos. Els motius de l'escassa producció ja poden ser degut a l'especialització en altres sectors (com és el cas de l'ordi), la manca de capital per iniciar una indústria (carn, licors), la manca de mines (carbó, sofre, petroli) o la impossibilitat d'explotar certs sectors degut a l'àmbit geogràfic (arròs, pesca salada). Per tal que tots aquests productes arribessin als pobles feia falta un bon sistema de comunicació. Com millor fos aquest més ràpid i fàcil seria el transport i per tant més baix el seu preu. És per això que des de Sant Boi es va fer tot aquest estudi sol·licitant fer passar el tren pel seu

municipi i aconseguint així dinamitzar l'economia aconseguint uns preus de transport més baixos.

Pueblos	carnes en vivo	licores, aguardientes	vinos	arroz	algarrobas	cebada	sulfato
Sn. Baudilio de Llobregat	80018	5000	450000	40000	257000		50000
Viladecans	30240	4000	240500	10800	180000		50000
Sn. Clemente de Llobregat	22950	5100	131000	21000	120000	21000	15000
Olesa de Bonesvalls	11425		65500	10500	71000	10500	7500
Santa Coloma	1700		49450	7000	84000	7000	10000
Begas	2640	2000	40000	2000	35000	2000	8000
Torrellas	3960	3000	60000	3000	120000	3000	12000
Sn. Vicente dels horts	12300	5000	140000	20000	252000	20000	30000
Manicomio de San Baudilio de Llobregat	16003	500	90000	8000			
Totales	181236	24600	1266450	122300	1119000	63500	182500

En general trobem unes xifres molt proporcionades amb el nombre d'habitants de cada poble, complint unes mitjanes prou semblants i sent amb uns nombres prou rodons com per sospitar que aquesta taula va ser elaborada a través de suposicions més que no pas de dades reals. Segurament es pretenia fer una aproximació de les importacions que es donarien tenint una estació de tren a Sant Boi, enlloc de reflectir fidelment l'estat de les importacions en aquell moment.

El que sí que és interessant és veure que com a agent importador consta el Manicomi de Sant Boi. Construït el 1854, en el moment de l'estudi encara resultava tota una novetat. En l'estudi es parla en varies ocasions d'aquest centre que tenia més interns que habitants tenien Santa Coloma o Torrelles.

Es diu que compta amb més de 600 pensionistes que d'una població total de 4.432 habitants, representa un 13,54% del total de la població de Sant Boi. Durant els primers anys de funcionament del manicomi Sant Boi va viure un augment molt fort i sobtat de població.

Pueblos	azufre	carbón vej. y min.	pesca salada	aceite	jabón	sal	hulla y petroleo	totales
Sn. Baudilio de Llobregat	20000	278000	50400	20930	20000	23100	19000	1313448
Viladecans	10000	29400	22176	8800	5250	10920	5000	607086
Sn. Clemente de Llobregat	10000		17500	9000	2100	2700	3200	380550
Olesa de Bonesvalls	21000		8750	5100	1050	1350	1200	214875
Santa Coloma	21000		6000	3250	800	9200	1000	200400
Begas	8000		9240	3120	1600	4620	1800	120020
Torrellas	10000		13320	6332	2400	6930	1400	245342
Sn. Vicente dels horts	16000	18000	18000	10000	2000	2900	3600	549800
Manicomio de San Baudilio de Llobregat								226036*
		85000	9240	10000	2500	3020	1800	
Totales	116000	410400	154626	76532	37700	64740	38000	3857584

*Xifra corregida després de detectar un error de suma que originalment donava 226.043

Els pensionistes, a diferència de la resta del poble no treballaven, però si que generaven riquesa ja que els pensionistes *“de distintas provincias de España son visitados constantemente por sus familias y encargados”*. Així doncs la riquesa que aportaven els pensionistes provenia de fora el poble, fins i tot de més enllà dels pobles veïns. Segurament Sant Boi va haver de comprar moltes mercaderies a la resta de pobles de la zona per ser capaç de donar servei a tanta gent. Es tractava d'una forma de negoci completament diferent a la qual estava acostumada la regió. No era agricultura, no era industria, era un servei. Potser va ser la primera gran empresa del sector del servei que tenia el Baix Llobregat, sempre amb el permís de les línies de cotxes amb direcció a Barcelona. Constatem doncs, que un centre de salut mental de tals dimensions representava un paper important en les importacions de Sant Boi.

Un altre gran canvi que patiria la zona que ens ocupa és donaria el 1890, pocs anys després de realitzar-se aquests estudis. Es tracta de la construcció de la Colònia Güell. Analitzar l'impacte que van tenir les dues empreses en l'economia de la regió comportaria tot una recerca que tot i resultar d'alt interès no és el que ens ocupa ara.

Moviment probable de viatgers i encàrrecs

Per concloure l'estudi se'ns presenta una taula amb el moviment provable de viatgers i encàrrecs des de l'estació de Sant Boi. Es tracta d'un senzill pla d'ingressos en el que se'ns repeteix diversos cops que s'ha estat molt prudent i que aquests valors són els mínims garantits. És un gràfic amb força informació però molt mal exposada. S'aprecien greus errors, com en la columna dels imports dels tres articles expressat en pessetes, en que veiem que no només s'han sumat les quantitats en pessetes sinó també el nombre de tones transportades a petita velocitat. L'import total de les mercaderies a petita velocitat no està calculat segons la fórmula indicada en la taula i tampoc s'explica en lloc com s'ha aconseguit. En definitiva, es tracta d'una taula de càlculs difícils d'entendre però que ens dóna una clara idea del sistema ferroviari.

Población	kilómetros	gran velocidad			peq. Velocidad		importe de los tres artículos en pesetas	total de cada estación
		viajeros a 0,70* por cabeza y kilómetro		encargos y varios	mercancías a 0,16 por tonelada y kilómetro			
		número	Importe pesetas	Importe pesetas	número	importe pesetas		
Picamoixons	85	6	35,7	3,6	0,1	4,08	43,48	} 389,44
Valls	79	6	33,18	3,3			36,48	
Vilabella	71	2	9,94				9,94	
Salomó	65	2	9,1				9,1	
Rubials	62	2	8,68				8,68	
Roda	55	2	7,7				7,7	
Vendrell	48	4	13,44	1,2	0,1	3,08	17,82	
Cubellas	38	2	5,32				5,32	
Villanueva	32	12	26,88	2,4	0,3	6,16	35,74	
Sitjes	24	6	10,08	1,2			11,28	
Castelldefels	9	14	8,82	1,4			10,22	
Gavá	5	16	11,2	1,6			12,8	
Prat	5	8	2,8				2,8	
Barcelona	13	156	141,96	14,4	3	18,72	178,08	
Totales			238			3,5		

Conclusions

Després d'haver analitzat minuciosament el document presentat per l'Ajuntament de Sant Boi per tal d'aconseguir la tan desitjada estació de tren podem arribar a dos tipus de conclusions.

Les primeres són les que podem extreure de la metodologia i la terminologia usada en les taules. Cal posar de relleu l'esforç que devia suposar en aquella època reunir aquesta informació i trobar algú capaç de plasmar-la de forma entenedora en unes taules. Hem de tenir present que en aquella època eren molts pocs els que sabien llegir i comptar, i encara menys els que entenien prou les matemàtiques com per fer multiplicacions amb decimals i altres càlculs de certa complexitat.

Les segones conclusions a les que arribem són les que es desprenen de tot el que fins ara s'ha anat explicant. Podem fer una radiografia general de la situació d'aquests vuit pobles el 1870 descobrint una zona poc poblada i eminentment rural. Tot i ser a tocar del mar i de la Ciutat Comtal es tractava d'una zona molt mal comunicada i força aïllada del comerç. Al gaudir de terres fèrtils i de la proximitat del Llobregat i de diverses rieres podia permetre's una agricultura majoritàriament de regadiu. La seva situació geogràfica, rica en petites muntanyes tot dibuixant valls on es resguardava cada poble han dificultat molt el creixement demogràfic d'aquesta part del Baix Llobregat mentre a seu voltant han crescut ciutats com Gavà, Castelldefels, Sant Feliu, Cornellà, l'Hospitalet i evidentment Barcelona.

Tot plegat ha permès que la major part d'aquests pobles segueixin sent força petits en relació als seus veïns, i que tot i ser a les portes de Barcelona es pugui gaudir de certa tranquil·litat i contacte amb la natura.